

Några av deltagarna på väg genom Reykjavik till den första konferensdagen – från vänster Zahra Altake, Finland, Alice Ngezahayo, Sverige, Tatjana Latinovic, Island och Madina Parmach-Nooristani, Danmark.

Kvinnors makt i Norden - Demokratiprojektet

Konferens på Island 5-9 juni 2009

Den första konferensdagen inleddes med att alla deltagare hälsades välkomna, projektet presenterades och den inbjudande organisationen, W.O.M.E.N. in Iceland, presenterade sin verksamhet.

W.O.M.E.N. är en informell organisation med uppskattningsvis 180 medlemmar. Organisationen har inga egna lokaler och bygger sin verksamhet helt på frivilligarbete. Fokus är att nå ut till kvinnor med utländsk bakgrund. Antalet invandrare på Island har ökat de senaste 5-6 åren, och den största gruppen består av människor från Polen. W.O.M.E.N. är opolitiskt och har flera samarbeten med andra organisationer som arbetar för kvinnors rättigheter på Island. Föreningen arbetar med arbetsmarknad och sociala frågor, utbildning samt genusrelaterat våld.

Workshopledare Joanna Dominiczak

Workshop I

I första övningen satt deltagarna uppdelade landsvis och diskuterade hur det fungerar för unga utländska kvinnor i respektive land, både positiva och negativa aspekter. De talade också om sitt idealsamhälle. Alla grupper redovisade sedan sina resultat muntligen för övriga deltagare.

Det framkom att det finns både likheter och skillnader mellan de olika nordiska länderna. En aspekt som diskuterades var att medier och andra aktörer i samhället ofta endast talar om negativa exempel, såsom gängkrig, rasism, socialbidrag etc.

Diskussionen ledde vidare till fördomar mot personer med utländsk bakgrund. Deltagarna resonerade om hur det i alla grupper av människor finns personer med låg moral och en bristande respekt för sina medmänniskor. Trots detta skall man inte döma hela folkgrupper utan se individerna istället. En diskussion följde om vikten av kvinnor i politiken, huruvida deras representation endast är symbolisk eller om kvinnor tänker och agerar annorlunda än män angående politiska frågor.

Inga Minelgaite och Sharon Opuge från Island.

Workshop II

Deltagarna indelades i tvärgrupper, så att flera länder var representerade i varje grupp. Uppgiften bestod i att bistå de andra länderna med konkret hjälp och förslag på förbättringar, och resultatet presenterades i helgrupp.

Betydelsen av bra introduktionsmaterial för nyanlända kom upp samt att det behövs fler goda förebilder. Några av deltagarna från Sverige menade att det inte räcker med fotbollsproffset Zlatan och ministern Nyamko Sabuni. Det behövs fler och inom olika delar i samhället. Även betydelsen av aktiva politiker som visar sitt engagemang för frågorna om jämställdhet och mångfald framfördes som en ytterst viktig aspekt.

Genom gruppernas redovisningar framkom att alla vill satsa mer på integration och lyfta fram kvinnor i samhället. Förslag som kom upp var särskild SFI-utbildning för akademiker, tydligare hemsidor från kommunen om samhällsinformation, att EU skall svara för validering av högre utbildning (istället för varje enskild stat). Danska deltagare berättade om sina erfarenheter av stödfamiljer för nyanlända och hur de själva upplevde detta som en fungerande metod för integration. Några svenskar diskuterade vem som ska ansvara för SFI-utbildning, privata aktörer kontra staten.

Efter paus och en stunds mer praktiska övningar var det dags för dagens sista aktivitet. Övningen var en form av rollspel och fem personer valdes ut för att gestalta olika personer med olika förutsättningar. Joanna som ledde övningen ställde olika påståenden och de fem personerna skulle ta ett steg framåt om de höll med. Övningen resulterade i att en av kvinnorna knappt har tagit något steg. Aktiviteten visar tydligt att utvecklingsmöjligheterna för kvinnor varierar kraftigt runt om i världen. Den visar även att man alltid skall ha hänsyn och respekt för människor, för man vet aldrig hur deras liv är eller vad de har upplevt. Joanna berättade att övningen även ger en inblick i vad intersektionalitet är och lät deltagarna aktivt diskutera ämnet och skriva exempel på en whiteboardtavla så att alla kunde följa resonemanget i gruppen. Deltagarna fick svara på vad som

kan influera våra identiteter och alla gav förslag som skrevs ned på whiteboardtavlan. Förslag från deltagarna var exempelvis, kultur, religion, sexuell läggning och familj.

Kvällen avslutades med gemensam matlagning. På bilden är det Katya Gitina, Nena Milovanovic och Alice Ngezahayo som förbereder grönsakerna.

Utflykt till världens första parlament

Under söndagen genomfördes en exkursion längs den Gyllene ringen, och vi såg Tingvalla, platsen för världens första parlament, Geysir och Gullfoss.

På hotell Geysir åt vi lunch och genomförde ett arbetspass, när de deltagande organisationerna presenterade sin verksamhet.

Den finländska gruppen förbereder sin presentation.

Afghan Women's association från Danmark har funnits i drygt tio år. Redan när man organiserade sig var man tydlig med att alla var välkomna, oavsett fraktion eller släkttillhörighet, eftersom man inte ville fortsätta splittringen i Afghanistan i det nya hemlandet. Organisationen genomför kulturella evenemang och konserter, och stödjer ensamkommande flyktingbarn, men arbetar också med påverkansarbete gentemot den afghanska regeringen och informerar den danska regeringen om situationen i Afghanistan

IOF i Karlstad arbetar för att hjälpa svenskar att förstå andra kulturer, och invandrare att förstå svensk kultur. Föreningen driver många projekt, bland annat Mamba, en mötesplats för kvinnor med små barn, Selma, en mötesplats för äldre kvinnor, Athena, ett mentorsprogram för kvinnor som är intresserade av politiskt och fackligt arbete. IOF genomför även kulturella aftnar och driver ett café.

IKF i Malmö presenterade sin verksamhet med fokus på mentorsprogrammet Målmedvetna beslutsfattare och nätverket Unga Kvinnor.

W.O.M.E.N. in Iceland genomför med en grupp invandrarkvinnor varje lördag, där man bland annat tar upp hur man kan presentera sig själv och frågor om det isländska samhället. I framtiden vill man forska mer om utländska kvinnor i olika länder.

Daisy Ladies finns i flera städer i Finland, och har en speciell grupp för pensionärer, och en för unga (Daisy Young Club). Föreningen jobbar mycket med

media, lokala politiker och med regeringen. 2011 är Åbo kulturhuvudstad, och Daisy Ladies är koordinator.

F.U.N.K. i Danmark har 275 medlemmar i åldern 18-30 och firar 1-årsjubileum 18 juli. Man arbetar just nu med ett projekt där äldre tjejer fungerar som förebilder för yngre kvinnor i hur man kan leva med två kulturer.

Kvällen avslutades med en arbetsmiddag, där deltagarna fick lämna förslag på möjliga samarbetsprojekt.

Besök på Reykjaviks stadsbibliotek: presentation av aktiviteter för invandrare som organiseras av biblioteket

Måndagen inleddes med att hela gruppen besökte stadsbiblioteket i Reykjavik och fick en presentation av projektledaren Kristin Vilhjalmsdottir. Det är tydligt skrivit att biblioteken skall verka för mångfald, flerspråkighet och detta har samlats i ett dokument som kallas *Internationellt Manifest*. På stadsbiblioteket arbetar tre projektledare för att utveckla olika projekt, aktiviteter och arrangemang inom ramen för manifestet till exempel studiecafé, kulturnatt, studiecirkel för kvinnor, sagoberättande för barn på olika språk, Reykjavik Safari – att upptäcka kulturutbudet i staden och läxhjälp. Ett projekt, Flying Carpet, är ett projekt för barn där syftet är att de skall lära känna olika kulturer och traditioner med hjälp av olika föremål från andra länder. Till projekten inbjuds både nyanlända och islänningar. Alla aktiviteter genomförs utifrån tanken att förena människor med olika traditioner. Allt som arrangeras är gratis och finansieras av staden Reykjavik.

Kristin Vilhjalmsdottir, stadsbiblioteket i Reykjavik.

Hela gruppen på plats i Reykjaviks stadshus.

Besök på Reykjaviks stadshus

Deltagarna besökte Reykjaviks stadshus och fullmäktigesalen och fick sedan höra en presentation av Frida Bjarney Jónsdóttir, projektledare på departementet för förskoleutbildning. Hennes ansvar är att samordna information och insatser kring mångfald i förskolorna och se till att personalen har tillgång till material och stöd. På Island arbetar man mycket med att integrera mångfald i det dagliga arbetet, istället för att göra punktinsatser. Man ser även olika språkbakgrund som en resurs på förskolorna, snarare än något som behöver extra insatser. Det finns ingen renodlad modersmålundervisning, men man sjunger sånger med barnen på olika språk och försöker på så vis introducera barnen till språk.

Deltagarna fick även se bilder från verksamheten ute på förskolorna. När enheterna inhandlar material till sin verksamhet är de ombudda att ha genus/mångfalds-glasögonen på. Om barn endast får se isländska barn i böckerna eller endast har dockor med västerländskt utseende, så blir allt annat något annorlunda. Därför är man tydlig med att ha material som visar bilder på barn från hela världen, samt dockor med olika ursprung etc. De uppsatta utbildningsplanerna finns även tillgängliga i form av bilder, så att även barnen kan förstå vad man skall göra och hur man tänker genomföra det.

Lunch och presentation av Reykjaviks kommun och dess arbete med mänskliga rättigheter

Anna Kristinsdóttir, från Reykjaviks kontor för mänskliga rättigheter, berättade vid lunchen om stadens MR-policy. Kontoret är nytt, även om arbetet med olika aspekter av mänskliga rättigheter, i synnerhet jämställdhet, har en lång historia i Island. 2006 tog staden en MR-policy som baseras på fyra olika roller som staden har – som myndighet, arbetsgivare, serviceinstitution och samarbetspartner. 2009 fastställde staden även en immigrationspolicy.

Presentation av Intercultural Centre

Eftermiddagen inleddes med besök på Intercultural Centre, där vi också hade genomfört den första dagens workshopar. Margrét Steinarsdóttir, chef för centret, berättade om hur de startade år 2001. Verksamheten är öppen för alla. Som besökare kan man få råd och tips om allt som rör det isländska samhället och hjälp av tolkservice. Det finns även rådgivning gällande juridiska ärenden. Allt material från centret finns tillgängligt på olika språk.

En av aktiviteterna som centret anordnar är "Multicultural Festival", som syftar till att framhålla mångfald som något utvecklande och positivt i samhället. Centret arbetar mycket med att stärka kvinnors självförtroende och bistå dem med att bli självständiga och delaktiga i samhället.

Träffar med Isländska Röda Korset, Socialministeriet, Reykjaviks socialtjänst och Equality Centre

Det sista passet för dagen delade deltagarna upp sig i mindre grupper.

Isländska Röda korset driver bland annat ett mentorsprogram, inspirerat av KVINFOs program i Danmark, men modifierat för att passa isländska förhållanden. Thorunn Sveinbjörnsdóttir, som arbetar med programmet, berättade att fokus är att lära sig språket och komma in i samhället. Vi jämförde med programmen i Danmark (anställning) och Karlstad (politiskt och fackligt engagemang). Programmet i Island arbetar med en mycket bred målgrupp – isolerade, flyktingar eller sådana som bara vill lära sig språket. Ibland har en kvinna fler mentorer, för att hon har flera olika behov.

Träff med Isländska Röda Korset. Från vänster Jelica Ugricic, Hülya Kytö och Thorunn Sveinbjörnsdóttir.

Amal Tamimi, från Equality Centre

Equality Centre presenterades av dess chef Amal Tamimi. Hon berättade att de inkluderar mångfald i begreppet "equality". Verksamheten startade 2008 med syftet att arrangera kurser i isländska, och visionen är att centret skall vara en mötesplats i det isländska samhället. Amal berättar att det finns många analfabeter bland de nyanlända på Island. Det finns omfattande material som är uppbyggt kring bilder och praktiska övningar, istället för endast skrivet material.

En viktig aspekt är frågan om att förlora sin "status" när man flyttar till ett annat land. En del kvinnor upplever det problematiskt att behöva söka hjälp från andra personer och oförmågan att kunna uttrycka sig på det landets språk. Därför är det av betydelse att arbeta med att utveckla kvinnornas självförtroende då de ska börja om sina liv i ett nytt land. Amal berättar att de även motsätter sig att man använder familjemedlemmar i tolksituationer. Barn skall inte tvingas vara med föräldrarna i kontakten med t ex socialen, det kan skapa konflikter inom familjen.

Om man som nyanländ skall vara godkänd i isländska språket och få stanna krävs det att man har studerat språket minst 150 timmar, samt erhållit betyget godkänd på ett språktest. Amal menar att rekommendationen på antalet timmar underlättar särskilt för kvinnorna att komma ut i samhället. Centret anordnar även separata kurser för kvinnor och män i isländska. På centret kan man få hjälp med att fylla i blanketter, deklARATIONER eller andra dokument från myndigheter. Centret strävar efter att arbeta med en kombination av top-down och bottom-up strategi för att både tillgodose de nyanlända personernas behov, samt myndigheternas arbete att nå ut till alla medborgare.

IKFs ordförande Jelica Ugricic tackar Sabine Leskopf, ordförande i W.O.M.E.N. och en av organisatörerna av konferensen.

Avslutning

Den sista kvällen avslutades med middag och tidigt morgonen därpå lämnade deltagarna Island, fulla med nya intryck.

'This project has been funded with support from the European Commission.

This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.'